

Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet

Regeringens årsberättelse 2019

Till revisionsutskottet

INLEDNING

Remiss

Regeringens årsberättelse 2019 (B 1/2020 rd): Ärendet har remitterats till arbetslivs- och jämställdhetsutskottet för utlåtande till revisionsutskottet. Tidsfrist: 16.10.2020.

Sakkunniga

Utskottet har hört (på distans)

- äldre regeringssekreterare Nico Steiner, arbets- och näringsministeriet
- konsultativ tjänsteman Pirjo Lillsunde, social- och hälsovårdsministeriet
- specialsakkunnig Minna Viuhko, social- och hälsovårdsministeriet
- konsultativ tjänsteman Susanna Rahkonen, social- och hälsovårdsministeriet
- projektchef Outi Viitamaa-Tervonen, social- och hälsovårdsministeriet
- konsultativ tjänsteman Johanna Hautakorpi, justitieministeriet
- specialsakkunnig Tuuli Tuunanen, inrikesministeriet
- specialsakkunnig Roope Jokinen, inrikesministeriet.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- konsultativ tjänsteman Eva Ojala, social- och hälsovårdsministeriet.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

I bilaga 3 till regeringens årsberättelse 2019 redogör regeringen för de åtgärder som den vidtagit med anledning av riksdagens aktuella uttalanden och ställningstaganden. Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet har behandlat regeringens årsberättelse beträffande de uttalanden och ställningstaganden som har godkänts på förslag av utskottet. Inget av uttalandena och ställningstagandena kan strykas eftersom de alla fortfarande behövs och därför bör stå kvar:

- Jämställdhetslagstiftning, arbetsliv och föräldraskap (RP 195/2004 rd — RSv 24/2005 rd), punkt 1
- Jämställdhetsredogörelsen (SRR 7/2010 rd — RSk 51/2010 rd), punkt 1 och 4
- Tvångsarbete som liknar människohandel (RP 69/2016 rd — RSv 124/2016 rd)

Utlåtande AjUU 7/2020 rd

- Diskrimineringsombudsmannens berättelse till riksdagen 2018 (B 6/2018 rd — RSk 45/2018 rd), punkt 1—6
- Jämställdhetsombudsmannens berättelse till riksdagen 2018 (B 22/2018 rd — RSk 49/2018 rd), punkt 1—6
- Ändring av lagen om integritetsskydd i arbetslivet (RP 97/2018 rd — RSv 236/2018 rd)
- Systemen med arbetstagarrepresentation i arbetstidslagen (RP 158/2018 rd — RSv 306/2018 rd)
- Preciseringar i arbetstidslagen (RP 86/2019 rd — RSv 56/2019 rd).

Åtgärder

Utskottet anser att de åtgärder och fortsatta planer som har vidtagits med anledning av de uttalanden som arbetslivs- och jämställdhetsutskottet har föreslagit och som det redogjorts för i berättelsen och vid utfrågningarna av sakkunniga är ändamålsenliga och bra.

Utskottet lyfter dock fram regeringens åtgärder med anledning av uttalandet om skyddshemsplatser (SRR 7/2010 rd — RSk 51/2010 rd, punkt 4). Enligt berättelsen har antalet skyddshemsplatser konsekvent utökats och den regionala tillgängligheten till platser förbättrats sedan uttalandet godkändes. Utskottet anser den aspekten vara viktig, men betonar att det i fortsättningen måste fästas särskild vikt vid att skyddshemsplatserna bör vara tillgängliga på lika villkor och att till exempel berusning, hälsotillstånd, funktionsnedsättning eller regionalt avstånd inte ska utgöra något hinder för den som söker skydd att vid behov få plats på ett skyddshem.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet föreslår

att revisionsutskottet beaktar det som sägs ovan.

Utlåtande AjUU 7/2020 rd

Helsingfors 16.9.2020

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Anna Kontula vänst
vice ordförande Katja Taimela sd
medlem Kim Berg sd
medlem Bella Forsgrén gröna
medlem Tuomas Kettunen cent
medlem Terhi Koulumies saml
medlem Rami Lehto saf
medlem Niina Malm sd
medlem Hanna-Leena Mattila cent
medlem Anders Norrback sv
medlem Ruut Sjöblom saml
medlem Riikka Slunga-Poutsalo saf
medlem Sofia Virta gröna
ersättare Veikko Vallin saf.

Sekreterare var

utskottsråd Marjaana Kinnunen.

Utlåtande AjUU 7/2020 rd Avvikande mening

AVVIKANDE MENING

Motivering

I årsberättelsen ingår diskrimineringsombudsmannens berättelse och jämställdhetsombudsmannens berättelse. Diskrimineringsombudsmannens berättelse behandlar ur ett brett perspektiv många sektorer som i sig är viktiga. Diskrimineringsombudsmannen föreslår att det utreds om inkomstgränserna i samband med familjeåterförening är "skäligen" och att försörjningsvillkoret inte alls längre ska tillämpas på minderåriga anknytningspersoner som fått uppehållstillstånd. De sannfinländska ledamöterna i utskottet anser att slopat försörjningsvillkor för minderåriga anknytningspersoner är ägnat att sporra till att sända minderåriga som asylsökande till Finland för att hela familjen med hjälp av honom eller henne ska kunna resa in i landet.

Vi anser att inkomstgränserna för familjeåterförening måste grunda sig på att den sökande har en faktisk möjlighet att försörja sig själv och sin familj utan permanent socialbidrag. Om det kravet inte finns, blir anknytningspersonen och hans eller hennes familj en bestående börda för det finländska välfärdssamhället. Detta försämrar ytterligare försörjningskvoten, som för närvarande blir sämre till följd av vår åldrande befolkning. Slojade inkomstgränser sänder också fel signal till dem som får uppehållstillstånd, eftersom inkomstgränser i sig sporrar dem som får uppehållstillstånd att ta jobb och försörja sig själva, eftersom de annars inte kan ansöka om familjeåterförening. Att ha kvar inkomstgränserna är förenligt med det finländska samhällets helhetsintresse och uppmuntrar anknytningspersonen att ta jobb, försörja sig själv och på så sätt integreras i det finländska samhället.

Vi påpekar att det sänder en helt felaktig signal till ursprungsländerna, om försörjningsvillkoret upphör att gälla för minderåriga anknytningspersoner. Om det blir betydligt lättare att skicka en minderårig anknytningsperson ensam till Finland för att hela familjen ska komma till Finland, uppmuntrar det människor att sända minderåriga ensamma som asylsökande. Att sända ut detta felaktiga incitament gör att barnen inte bara blir av med sin familj utan också utsätts för risker, eftersom barn som skils åt från sin familj kan hamna i händerna på människosmugglare och falla offer för människohandel eller sexuellt utnyttjande. Redan det att barn utnyttjas för att skaffa uppehållstillstånd har likheter med ekonomiskt utnyttjande av barn. Vi anser att detta inte är förenligt med barnets bästa och undrar varför det inte har gjorts någon bedömning av förslagets konsekvenser för barnen.

Vidare stöder vi sannfinländare i utskottet inte heller att det ställningstagande som baserar sig på rekommendation 5 i diskrimineringsombudsmannens berättelse ska stå kvar beträffande det som sägs om grunderna för uppehållstillstånd. Att vara offer för människohandel ska inte per automatik vara ett kriterium för att få permanent uppehållstillstånd och gratis uppehälle i Finland, eftersom det då skapas en ny metod för olaglig invandring. Man måste i första hand ingripa i människohandel i samarbete med brottsoffrets ursprungsstat och försöka se till att offret tryggt kan återvända till sitt hemland och se vistelsen i Finland som ett undantag, om villkoren för uppehållstillstånd inte i övrigt är uppfyllda.

Utlåtande AJU 7/2020 rd
Avvikande mening

Vi sannfinländare i utskottet föreslår att det ställningstagande som baserar sig på rekommendation 2 i diskrimineringsombudsmannens berättelse stryks. I ett läge där den ena föräldern tjänar avsevärt mer än den andra eller är företagare kan det äventyra familjens försörjning i sin helhet eller kontinuiteten i företagsverksamheten, om den ena föräldern pressas att ta ut familjeledighet. Målet med familjeledighetsreformen bör vara att familjen ska ha så stor frihet som möjligt att själv besluta om sina angelägenheter i stället för att samhället tvingar någondera vårdnadshavaren att vara borta från arbetslivet en viss tid. Vad gäller rekommendation 5 påpekar vi sannfinländare att alla former av våld är oacceptabelt och att också våld mot män tjänar uppmärksamhet.

Avvikande mening

Vi föreslår

att statsrådet inte vidtar några åtgärder med anledning av ställningstagande 2 som godkänts vid behandlingen av diskrimineringsombudsmannens berättelse (B 6/2018 rd — RSk 45/2018 rd) och beträffande ställningstagande 5 till den del det gäller grunderna för uppehållstillstånd eller med anledning av ställningstagande 2 som godkänts vid behandlingen av jämställdhetsombudsmannens berättelse (B 22/2018 rd — RSk 49/2018 rd).

Helsingfors 16.9.2020

Rami Lehto saf
Riikka Slunga-Poutsalo saf
Veikko Vallin saf